

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 291/2019
27.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА – адвоката Зорана Марковића и адвоката Горана Костића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Пироту 5К бр.221/16 (2012) од 02.07.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.929/2018 од 19.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 27. марта 2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Зорана Марковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пироту 5К бр.221/16 (2012) од 02.07.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.929/2018 од 19.12.2018. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу, као и у целини захтев заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Горана Костића, поднет против истих правноснажних пресуда ОДБАЦУЈУ као недозвољени.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту 5К бр.221/16 (2012) од 02.07.2018. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело му је изречена условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 3 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, те да ће се казна извршити уколико окривљени у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде не врати имовинску корист прибављену извршењем кривичног дела, односно уколико у том року оштећенима ББ и ВВ не исплати износ од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да у корист буџетских средстава суда на име паушала уплати износ од 10.000,00 динара, те на име трошкова кривичног поступка износ од 21.450,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, као и да оштећенима ББ и ВВ у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде на име дуга исплати износ од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.929/2018 од 19.12.2018. године, одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА и његовог браниоца, а пресуда Основног суда у Пироту 5К бр.221/16 (2012) од 02.07.2018. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац окривљеног АА – адвокат Зоран Марковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП и из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметно кривично дело или да побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење;

-бранилац окривљеног АА – адвокат Горан Костић, на основу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП те због повреде одредаба члана 16. став 2. ЗКП и члана 428. став 6. и 8. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ.

Врховни касациони суд доставио је по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, и у седници већа, коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцена навода у изнетих у захтеву, нашао:

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвокат Зорана Марковића указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП.

Указујући на ову повреду закона, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче да је прецизираним оптужним предлогом, након укидања пресуде због непотпуно утврђеног чињеничног стања по жалби окривљеног, измењен

чињенични опис дела на штету окривљеног тако што је поред оштећене ББ додат и оштећени ВВ, па је првостепени суд, оглашавајући окривљеног АА кривим за чињенични опис дела који је наведен у прецизираном оптужном предлогу, а другостепени суд налазећи да тиме побијана пресуда није измењена на штету окривљеног, учинио наведену битну повреду одредаба кривичног поступка јер је у поновљеном поступку утврдио чињенично стање неповољније за окривљеног и повредио начело забране преиначења на горе (*reformatio in peius*).

Изложени наводи захтева за заштиту законитости се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде, нису прекршили забрану преиначења на горе (*reformatio in peius*) прописану одредбом члана 453. ЗКП, обзиром да нису изменили пресуду на штету окривљеног ни у погледу правне квалификације кривичног дела, нити у погледу кривичне санкције.

Наиме, раније укинутом првостепеном пресудом Основног суда у Пироту К бр.755/12 од 16.12.2015. године, окривљени АА био је оглашен кривим због извршења кривичног дела преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године, са роком проверавања од три године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим што је истовремено одређено да ће се казна извршити уколико окривљени у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде не врати имовинску корист прибављену извршењем кривичног дела, односно уколико у том року оштећеној ББ не исплати износ од 6.000 у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. У поновљеном кривичном поступку, побијаном пресудом, окривљени је правноснажно оглашен кривим због извршења кривичног дела преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело му је такође изречена условна осуда са утврђеном казном затвора у трајању од једне године и роком провере од три године, при чему је одређено и да ће се казна извршити уколико окривљени у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде не врати имовинску корист прибављену извршењем кривичног дела, односно уколико у том року оштећенима ББ и ВВ не исплати износ од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Дакле, у поновљеном поступку, окривљени АА оглашен је кривим због истог кривичног дела и осуђен је на исту кривичну санкцију, те у конкретном случају очигледно није учињена повреда *reformatio in peius*, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Зорана Марковића. При томе чињеница да је првостепени суд у изреци побијане пресуде,

сагласно прецизираном оптужном предлогу, као оштећеног означио поред ББ и ВВ (њеног ванбрачног супруга, обзиром да им је наведени износ новца заједничка уштеђевина) не мењајући при томе радњу извршења кривичног дела, нити битна обележја кривичног дела у односу на ранију пресуду, сама за себе не представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, па ова измена није на штету окривљеног.

Стога је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Зорана Марковића у овом делу одбијен као неоснован.

У преосталом делу, исти бранилац указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП и с тим у вези истиче да је чињенично стање на основу ког је окривљени оглашен кривим „последича арбитрарне и паушалне оцене доказа“, јер суд није применио одредбе члана 16. став 2. и 5. и члана 419. став 2. ЗКП, већ је прихватио исказ сведока ВВ и сведока ГГ, и поред тога што „битне несагласности у изјавама оштећених и сведока ... обеснажују њихове исказе и тиме оптужбу“, а којим наводима се правноснажна пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Горана Костића, само формално се истиче повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева за заштиту законитости окривљенима дозвољено преко бранилаца, међутим, бранилац у захтеву не наводи у чему се ова повреда састоји, већ с тим у вези истиче да је првостепени суд „погрешно оценио постојање елемената кривичног дела преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, иако се ради о грађанско-правном односу“, обзиром да према ставу браниоца тражење новца на позајмицу од оштећених не може представљати довођење у заблуду „јер није подобно да то проузрокује“, а којим наводима се по налажењу овога суда правноснажна пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања или погрешне оцене доказа.

Такође, у истом захтеву указује се и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП истицањем да је изрека пресуде противречна разлозима те да суд у побијаној пресуди не даје разлоге због чега не прихвата чињенице констатоване у записнику Основног суда у Зајечару од 17.01.2012. године, односно не даје оцену веродостојности противречних исказа, а истичу се и повреде одредаба члана 16. став 2. и 5. ЗКП, као и члана 428. став 6. и 8. ЗКП.

Имајући у виду да одредбом члана 485. став 4. ЗКП, која прописује разлоге због којих окривљени, односно бранилац окривљеног, сходно ограничењу његових права, правима које у поступку има окривљени у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овога ванредног правног лека због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, те због повреде одредаба члана 16. став 2. и 5, члана 419. став 2, те члана 428. став 6. и 8. ЗКП, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне оцене

доказа, то су захтев за заштиту законитости браниоца АА у преосталом делу и захтев за заштиту законитости браниоца Горана Костића у целини одбачени као недозвољени, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези са чланом 485. став 4. ЗКП.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. ЗКП у одбијајућем делу, те на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези са чланом 485. став 4. ЗКП, у делу у којем су захтеви одбачени као недозвољени, донета је у одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић